

PJESNIČKI MANIFEST

TOMISLAV DOMOVIĆ

SADRŽAJ

OKRUŽEN VILAMA	5
Manifest	6
PJESNIČKI MANIFEST	7
<i>dišem pjesmom</i>	8
<i>ja kopija sam</i>	9
<i>kad s pjesmom počneš živjeti</i>	11
<i>izvan stiha ništa ne postoji</i>	13
<i>mene zidovi ne zaustavljaju</i>	15
<i>detalji kojima si opčinjen</i>	17
<i>pokušavam živjeti pjesmu</i>	18
<i>vrlo je lako bilo izgubiti se</i>	20
<i>da nas nema</i>	21
<i>naprijed</i>	23
<i>putujem li vlakom</i>	25
<i>doći će trenutak pjesme</i>	27
<i>neću dočekati svog anđela</i>	29
<i>smrt slavnih prethodnika</i>	31
<i>klizati i žvakati život</i>	32
<i>ako iznenada počne paljba</i>	33
<i>bojim se kako će sutra izgledati</i>	34

<i>isto su svjetlost dana i mrak podzemlja</i>	35
NEBO OKRUŽENO VATROM	37
<i>brojeći prijevare izdahnut ću</i>	38
<i>ne broje se pobjede</i>	39
<i>čuvaj svoj obraz</i>	40
<i>ronim na dah</i>	41
<i>pošaljem li samo djelić pogleda</i>	42
<i>tko još može uzdisati</i>	43
<i>ma koliko se trudili</i>	45
OPORUKA	46
<i>prolaznosti</i>	47
<i>nek dimovi budu zastave nad nepomičnim tijelom</i>	48
O autoru	49
Impresum	50

Već sam iskusio da moja sloboda
koja mi se u početku učinila da
nema granica, ima, na žalost granica
u nedovoljnoj količini mojega novca;
zatim sam opazio da bi se ona mogla
točnije nazvati samoćom i dosadom
i da me je osudila na strahovitu kaznu;
na društvo sa samim sobom...

Luigi Pirandello, Pokojni Mattia Pascal

OKRUŽEN VILAMA

MANIFEST

ljubi i bit ćeš ljubljen
piši i bit ćeš napisan u nečijem skorašnjem srcu
predbace li ti jasnoću
budi još jasniji
ukore li te zbog nerazumljivosti
budi još samozatajniji
budi mraku mrak
i suncu drug za igru sjaja
u napučenom mjestu budi oaza
u mrtvoj pustoši postani zarasla šuma
ljubi i bit ćeš ljubljen
okrenu li ti leđa
preleti ih
ako te zagrle
budi pijesak u njihovim prstima
piši život
laži smrt
rodi se u nečijem skorašnjem srcu
rasti
učini li ti se da si malen
skupi se
i zađi u travu kad ne vidiš nikog oko sebe
budi jak pozovu li te divovi za stol
budi nježan okruže li te vile
ljubi i piši
živi u ta dva svijeta
i oprosti svima koji to ne mogu razumjeti

PJESNIČKI MANIFEST

dišem pjesmom

oslobođenom

školjki

dubina

i smrti očekivane

dišem jedinom zabludom zabludjelog svijeta

i kratim noć praveći kolaže od ostatka s bogata stola

svakodnevna obluba koju s vučicama činim

težak je danak

vrućici i razapetu tijelu

kojiput namrštim dlanove

pa zazveče ulična zrcala

i bol se razlije pločnikom

poput srpanjskog pljuska

kojiput slegnem ramenima

i korak okrenem prema već spuštenim zastorima

iza kojih nabojnjače čula pucaju od očekivanja

dišem pjesmom

zrak i svemir

otvorena usta i nagorjele vlasi

žudnja je mali

čvrsto svezani smotuljak mirisa

i dok lakaji trljaju gospodarima ozeblina

moje oči u stidnom stisku silaze u ponor

a ruke se gibaju poput gustog trščaka

nad kojim velike ptice usporavaju oblake

dišem pjesmom

vonjam na djevojačko zaprepaštenje

raskriljen i krotak

cepteći pred ratobornim zlodusima

što se kao razdražene zvijeri

pikradaju iz mraka

tiho režeći na svaki moj udisaj

ponad zrcalne vode

ja kopija sam

kada izvan riječi opraštam dodijeljeni mrak
čulnih ušiju
slušam prikradanje mnogih boljetica
miran kao brončano poprsje
i premda
pisati znači živjeti
ispirati doteklu krv
i stadu biti najodaniji pastirski pas
pred kojim i najsmionije vučine podvijaju rep
kopija sam svijeta vraćena u svijet
izmišljena riječ tjera muhe s njegovih rana
i već vjekovima prkosi
klješćima i usijanom željezu
nabrekao od ustaljenih pokreta
liježem u čireve hladne postelje
sluteći da su žive boje
lukava varka smrti
i štogod stvarno izmislio
ne mogu se suprotstaviti završnom činu
samo riječju
jer samo riječ razbacuje ugarke
i raspiruje ugašene porive
samo riječ može zbaciti
oklop s tijela mrtve kornjače
a dan
a dan je ništa
ako pojavi se stotinu bogova
i klečanje je usamljeno
ako nema jedne jedine nedostižne
samotne visine
ja kopija sam priznanja
lutam tražeći leksikon i tajnu bravu
zurim u dlanove
i u rupe od nevidljiva klina

pokoran
u vremenskom tjesnacu prohodao i promucalo
sada čekam ždralove
i mnoštvo drugih ptica da ponesu sjeme riječi
u kljunovima ostrim
u kljunovima ljubavničkim
ja kopija sam svijeta
i pokušaj pjesme
državni neprijatelj
i zelen posječena drvca
i dokle tako
čekati ždralove ptice
i riječ
da prosine
iznad napuštenih gnijezda

kad s pjesmom počneš živjeti

i kad počneš zaboravljati
miris perja i glasanje pijevaca
prešutno
pomirio si se s poplavom
što svakoga dana guta dio po dio zemaljske slasti
kad s pjesmom počneš živjeti
žene te ostavljaju
jer u tvojim očima vide nespremnost na prijevaru
i vide kako ti prsti pucaju
od juga i kiše
i kako ti se ramena izdužuju
u dvije iskrivljene tračnice
zapućene u oštrinu planinskog svjetla
pokatkad požališ za svodom
pod kojim sebe si se odrekao
ali ludilo je prekrasan raskid s glupošću
i boljarima u savršeno iskrojenim odijelima
kad s pjesmom počinješ živjeti
dodiruješ mjesec
dodiruješ sunce
jezikom čupaš vjekove i novi život im daješ
slonovska krda u tebe prodiru
i u rebrima ostavljaju bjelokost
u suzi svijeta plivaš kao pištava repatica
i u roju pčela ti si uljez
kojeg izbost će vrijedna rila
odlučiš li jednom
na odluku više nemaš prava
na valu jašeš i jednom
s valom razbit ćeš se nadomak toplog žala
kad s pjesmom počneš živjeti
raspored drevnih prebiranja
ovisi o tome koliko je stakla u tebi
i koliko je sjajnih žica prošaralo napuklo jutro

ni s kim više ti ne možeš pečatiti zvijezde
i ne možeš ne sjećati se zla
jer tvoja družica
od klinova
slaže vidikovac
s pogledom
na prostranstvo leda
kad s pjesmom počneš živjeti
živiš smrt prije života
i sam si kao što je oluja sama
riječi u koje huknuo si GLAS
brazgotine su pune krvi
i životinjskog njuha
kad s pjesmom počneš živjeti
liježeš u lišće
a svaki dan
miriše na borovinu i netaknuto more

izvan stiha ništa ne postoji

jer
poljupci popraćeni suzama
lijeske išibane tučom
ordenje zabijeno u prsa
sve to
iskrivljena je slika loših snova
izvan stiha ničeg nema
jer ogoljele prikaze
i suhonjavi likovi
u krečani dnevnog svjetla
tek blijedi odsjaj strašne su mašte
jer znamenje našeg postojanja
nije usputna kroničarova zabilješka
ono se zbiva unutar miješanja krvi
i nemoćno se pokušava
otrgnuti od molitve
osim mraka izvan stiha ništa ne postoji
i svi gradski
bukači i vikači
posrću pred moćnom tamom
i sve gradske
žene u noći postaju grad
njihove paunovske kretnje
nižu se pred našim
od zornjače dalekim očima
izvan stiha ničeg nema
jer mi i ne znamo
koliko smo ljubavi od jučer propustili
i ne znamo
koliko je svjetlosnih godina u trenutku
projurilo kroz naše zapečeno srce
izvan stiha ništa se ne zbiva
možda tek okrajci prespavanog uznesenja
miris intenzivne truleži

ili vitlo mokre kose na našem čelu
a žurba školaraca
osmrtnice u novinama i na ulazima u veže
došaptavanje tržničkih prekupaca
pocupkavanje izvještačene srdačnosti
i kruti korak policijske patrole
sve je to
usitnjena srča naprslih utvara
što bliješti na dnu puna pehara
u kojem stihovi kao veliki šamani
pokreću i zaustavljaju tok

mene zidovi ne zaustavljaju

niti me išta rogobatno može natjerati
da ustuknem
pred bojom korote
ili ljepuškastim stvorovima
opsjednutima crnom magijom
prosaj riječi dubi ledenjake
disat ću
makar kao razgaženi cvjetnjak
sred gradskog parka
na mnogim plažama i sprudovima
kao truo čun
disat ću
sisati more
zaustavljati prolome
odgađati vapaj za nijemo doba
mene zidovi i bajunete ne zaustavljaju
ali dani dobrih namjera
u kojima je pjesma bila
ishodište duge
i blaga ljuljačka za rasutu djecu
kao da su bili ranjeni dani
hipnotički san i svijetla noć
kao da je pjesma oštricom raspletene kose
prerezala povoje
samljela kristale
pjesma je bila moćna
krotila je krokodile
biljem hranila divlje mačke
lahorom uzbuđivala usamljenike
mene zidovi ne zaustavljaju
a kad prsle su kapaljke
iz kojih iscurila je mliječ
progovorio sam
sveta je riječ

sestra sunca i majka lakomislene čeljadi
napokon progovorio sam
sveta je riječ
kao život
kao smrt

detalji kojima si opčinjen

nisu ništa prema onima
koje ne primjećuješ
preko kojih svakoga dana
nezainteresiranim pogledom prolaziš
odlučan da pjesmom
zašiljiš poruku praskozorja
tjeskobe ti se pričinjavaju
kao neizbježni uresi na žrtveniku
što opija strepnjom
te se olako podaješ
neprovjerenoj legendi
da oni koji od duha žive
pretvorit će se u vjetar
zatvorenih očiju ranjavaš se
bez imalo grizodušja
pod stijenom misliš
da si stijena
pod nebom misliš
da si nebo
pod ženom misliš
da si krik
i kako vrijeme gmiže
sve uporniji si u namjeri
da u žitu ukopaš brlog
iz kojeg će samo tvoje brušene oči sjati
a kad stjenice
počnu napadati krhko tijelo
i oluje kad papir i zapise
u moćni vrtlog ponesu
raširenih ruku pod udesom stojiš
kao križ što tek se stvara
i čekaš čarobnice
da posvete tvoja krila i dan
u kojem će praskozorje progovoriti

pokušavam živjeti pjesmu

mirisati njen pupak
njezinom šarenom kožom pokrivati zaspale oči
njezinim plaštom zaplitati korake
pokušavam živjeti pjesmu
baš u vrijeme njezine smrti
jer vjernoj pratiteljici
ne okreću se leđa
čak kad i podanost postane nesmiljeni čekić
jer ne mogu poći
stazom od blata
i umarati prste tražeći zlatni prah
pa onda poput tužnog patuljka
izbjegavati susret s obraslim divovima
pokušavam živjeti pjesmu
unatoč hropcu
i prorijeđenim recima
što odjek samoće usijecaju u pogled
ali
nema boljeg vremena od ovog vremena
za mjerenje temperature izgarajućeg tkiva
nema boljeg vremena od ovog vremena
kad mašta i providnost
pod mlakim pepelom se guše
svi lomovi
svi prijelomi
sva krvarenja
sva pranja
jeka su svijetlog lanca
njegove karike ječe
a misli zveče
i smiju se koračnicama
i smušenim vjesnicima pomrčine
pokušavam živjeti pjesmu
čisto

kao što je njeno dno bistro
pokušavam
šum lipe u podnožju usamljena brijega
pretvoriti u melodiju
svakonoćne uspavanke
pokušavam
živjeti pjesmu
jer šipražje ima otvorenost
staklenih vrata
pokušavam živjeti pjesmu
nalaziti mlake lopoče
usred vedre noći
raspuknute od zvijezda i snova

vrlo je lako bilo izgubiti se

u čestarima
slijedeći pohotu i očaravanje
pjesma je bila vitez
bez štitonoše
i nesretne dame
pjesma je bila trubadur
bez dvora
i raznoraznih pečenja
nju slijediti značilo je postojati
mirisati na saće i sirovi kaučuk
uplitati se u nosnice
zelenih jablanova
s paucima plesti
filigranske mreže oko šupljih zjenica
tada zasjek na čelu nije bio znak
mjesečeve osvete
već jedino svjetlucanje
u gustini
i jedini putokaz suznom oku
vrlo lako je izgubiti se
zato slijedim pjesmu
kao pustinjač pustinjskog zeca
u pješčanoj oluji
u primicanju mrtve zemlje k živom nebu

da nas nema

i nema nas

pjesmo!

bez tebe putevi su razgranato

nepremošćeno vodotočje

bez tebe između dana i noći

više ne bi postojali sutoni

i nestala bi sva zjenasta postolja

koja su stvarno

viđala

Sunce i Svjetlo

bez tebe pucnjevi najava su plačnom dobu

i svaki odmetnuti sin

britvom ići će na kost

pjesmo!

izdišu srca koja iz tebe srkala su nektar

i tebi jedinoj

povjeravala čuvstva u kojima visoke

kupale su se plime

izdišu srca

koja uzdarje su tvome postanku

i oproštajna caklovina tvome nestanku

sretna mjesta u našim glavama

tvoj mrazni su odraz

i ti si u nas ubrizgala protuotrov

kad zmije vrtoglavo su se množile

i ti si bila čvrst krotiteljski glas

što tjerao je bijesne pse

kad napadali su tajne kutke

gdje ispod slamnjača crvi izjedali su

odrezana krila i od pisanja natečene prste

pjesmo!

ti si nas učila ponirati

kako sve suze ne bi presahle

i kroz ratove nas vodila

a da ne poludimo
i ne postanemo krvnici krvnicima
koji u tebe vjeruju
kao u boga vjeruju
koji u tebe mržnju tkaju
u prokletstvu čame
koji ubijaju te
tisućljećima ispaštaju grijeh
pjesmo!
još se nisi ispjevala
još kao dobra vjetrenjača
pokrećeš kameni mlin
još neki idu cestom
i pred tobom se klanjaju
do zemlje
do boli
do korijenja
kao pred svetim raspelom
a ako poželiš umrijeti
sljedbenicima daruj zavežljaj sunca
i odstrani glupost i pohlepu s bridova
njihovoga čistog pogleda
upućenog tebi i ponorima tvojim

naprijed

uvijek naprijed
u zelenim poljima slutiti zlato i pomor
vjerovati u zajednički postanak
i zajedničko toplo umiranje
praznim trbusima kao sjajnim trubljama
dopirati do sutona
a kad prašina zamijeni snijeg
i porozno plava porađanja
tragati za crnom zjenicom
što kao pospano more proživljava
razbuđenu buru
ići ići
šutjeti i ljubiti klas
drhtati
cjelivajući vlas drage kose
jedino šuštanje žive kože
stvara novu glazbu i ne zna što je dosada
a što neodgodivi kraj
u ružinu grmu biti trn
među koprivama latica i slap žedne sline
trgati tijelo u zamotuljke preslikanih
poljubaca
padati u vlakovske kotače
kao frcanje ponoćne iskre
između dva kolosijeka
vjerovati i plesati ritualni ples
makar se korbač zmiji na leđima
opasnostima tepati
nadjevati im pamtljive nadimke
i razgovarati s njima
kao s bezazlenim čovječuljcima
vjerovati i pjevati
pokret i glas imaju snagu vjetra
i škripu svijetla pera

ako sve bivše u sebi raspametim
postat ću razbor
i onda naprijed
ispod mjesečine tkati sjenu
bdjeti i svitati dok nagovještavaju
tisuću polarnih noći
i sudaranje leda u promrznutom srcu

putujem li vlakom

putujem u vagonском restoranu
zubima pilim šank
očima divlje u vreteno sućem krajobraz
i tek pokatkad raznosim smijeh
po uobičajeno zelenim odjeljcima za spavanje
crna je noć kao moj nemir
ako potraje sekundu duže od očekivanog
oba oka pjesme slijepit će
i nikada ponovno neće progledati
putujem li vlakom
oslušujem dahtanje tamnoputih dokera
i lom njihovih teških prstiju
tada trnak san
između vitkih djevojaka
koje nevidljivim ticalima
otresaju moja zaštitnička krzna
pa gol i hrapav i raspuknuto bijel
kao *brezina* kora
zamišljam da svemir puca
a iz njegove raspolovljene sredine
ispadaju blagdanski kolači
i krijeseći ovici za umatanje čarobnog trenutka
putujem li vlakom
prisjećam se kako su suzu u javnu kupelj pretvarali
i kako je brza saćma prodirala u mlado meso
u kloparanju kotaća
zubima pileći šank
postajući dio svakog prošlog krajobraza
hlapim kap po kap
i kao hladna orosina cijedim se
niz unutarnju stranu stakla
u krivudavim umjetnim dugama
moćda se prepozna zametak pjesme
potom sklopit ću vjeće

vjetrovi su njihove otvorene posjekline
pa je dječak jednostavno morao ishlapjeti
a netko je uzbuđeno u nevjerici uzviknuo
pogledajte!
nema više rose u poljima

doći će trenutak pjesme

kad sve nestane ona će prosipati
raznoboje špekule iz čarobne kutije
krivoklepnici će sahnuti za iskupljenjem
a oštroumni vezati pergamente za vrijeme nove egzotike
tad treba pouzdavati se
u češere
koru
i ljusku neodvojivu od srca
biti uvjeren da će plamen progutati
mnogi vražji ljudski lik
te da se izgubljena sreća može naći
u ležaju punih jasli
pisati nebrojene poruke
da ne mogu nam ništa
dok pastiri čuvaju stada
i dok se iz naših napetih koža cijedi mošus
kao brizgavi spomen
doći će trenutak pjesme
tiho
poput čudorednog sna
što neprimjetno u mišićima
nateže platinske žičice
kazivat ću okovanim raskošima
da ne mogu nam ništa
dok rijeka nosi žute zvijezde
i u dubini presijava mjesečevo staklo
sila koja u silu vjeruje
nije bogzna što
i najuspavanija vjetrenjača
dočeka svoj čas
i najzamrlija pjesma
poželi da živi
umijesit ću kruh
sjesti pod plavu šljivu

pod nesagledivim nebom desit će se
najljepša kap rakije
doći će trenutak
tad se treba predati
oluji
trsu
i posljednjem čamcu na vesla

neću dočekati svog anđela

premalo je bjeline na otpalom rogovlju
i hici sve bliže odjekuju
što bio je igrokaz
sad drama je
puna flora i tužno uvelog cvijeća
o mnoge zapreke spotičem se
i tako ni jednu molitvu ne uzmognem
izmoliti kako anđeli traže
a svjetovi
ovi ovdje
rasplakani svjetovi
pritišću usta
i kao gusta neprozirna paučina priječe glasu
da se prospe
poput spasonosnog dažda
neću dočekati anđela
niti ću ispiti nektar
a još su ipak žamorljiva usta
prokotrljala iz mramora
i još se u sljepoočnicama sudaraju obale
i prije opraštanja
ponad čaša pjev vrluda ostrim rubom
ne ostavlja se nedovršena pjesma
sivim službenicima
makar zlato zazvonilo
makar lanci zazvečali
neću dočekati anđela
s voskom u šaci
(spremnim za najmračniji mrak)
i s pjesmom svijetloj od krvi
(pretvorenoj u hladni kristal)
čak ni pravdoljublje
urezano u blijede obraze
ne može podići

savijene glave cvijeća
jer ponor odlučuje i dosuđuje
i njegovo dno zipka je za pjesmu
neću dočekati anđela
niti ću križopuće zaobići
a da ne zalutam
ugašene krijesnice pokrivat će me
i negdje u neodredivoj daljini
čut ću vlastitu pjesmu
kako se veseli
neočekivanoj slobodi

smrt slavnih prethodnika

smrt je uglavnom došla kao olakšanje
i prestanak borbe između iskričavog duha
i posustala tijela
dok tonem u ulicu i njen krijeposni asfalt
gledam smrt u sve bližoj daljini
i kal više nije kal
i dvojba nije više dvojba
u sandalama od kožnih vezica ispletenim
dižem prašinu iz nepreglednih polja
zaobilazeći stupice
u oštro kamenje kao u sag istine
šivam nokte i rascvjetalu kožu
crni se nebo
kao gavranova spojena krila
žarke perjanice vijore se na glavama
ponosnih zvjezdara
pred kojima otimlje mi se riječ
poput ranjena psa
u njihovim rukama napinju se vojke
i bijesnice zubima grizu taj zategnuti dio spasenja
opijen smrću
i poljem bitke
pod crnim nebom
puštam tijelo u travu
utječem u krv

klizati i žvakati život

kao bešumnog šišmiša lepet
plagijate i kopije potapljati u razarajuću kiselinu
približiti se središtu zla
usamljena strašila pozabadati
u samotne vrtove
spustiti kišu
jabučni sok
i mliječnu kap
na teška rebra
našeg teškog prokletstva
hraniti se mirisom žene
izgladnjivati se mirisom žene
spoticati se o jezik
kao o navlažene žalce
dugačkim ispisotinama dokučivati
trag nektara u zemlji
mudrolije sapunati vrućim životinjskim lojem
zavjetovati se
usprkos silnim prorocima
koji prizivaju potop i bijes
gorkost isprati čašom čiste duše
odmrsiti omče
i galebovima vratiti kliktaj
od albatrosa učiti o ljubavi
od kunića učiti o umiranju
imati cestu koja nikuda ne vodi
a svuda stiže
jer
žile čuvaju kлокot za jedva čujan žubor
u kriptama bačenih riječi
kamogod da odem one su moje kipuće vrelo
i dubok zdenac u koji slijeva se svaki jed

ako iznenada počne paljba

ukazivat ću se duž trgova
razotkrivati strah
njegovu gmazovsku kožu izvrtati
biti topao dašak
milovati sasušene ugruške
i letjeti iznad ustravljenih domova
pružati ruke
pružati ruke
kao raskriljenu dušu
odagnat ću strah
umakan u pitko vino
razmekšan poput raspukle bobbe
nitko ne može bolje odigrati zamah ljubavi
od onih kojima je ljubav uskraćena
a kad dignemo pogled
tek tada strepimo od daljine
i njenih zastrašujućih odbljesaka

bojim se kako će sutra izgledati

kad pomorci zavežu posljednji čvor
kad radoznali osmjeh pukne
kao vodenasti čir
prekomorske ptice još dolijeću
ali sutra
bez stihova
gnijezda
i neosvojivih vrleti
oblikovat će maštu u raširene prste
niz koje sjena klizi
poput svilene spavačice na presijavajućem sedefu
kako će onda pjesnik izdržati
pustinju
i dugačko putovanje bez kapi vode
kako će pjesnik prestati misliti na vrisak
što budi zaspale i tromе
oni koji ostaju iza
zaboravljat će
talionice iz kojih je u vrućim potocima
tekao plahi opažaj
zaboravljat će
grabove pukotine s našim usnicama
usječenim u mlado drvo
zaboravljat će
grad
njegov splin
pomamne mirise i jetku sjetu
sva naša neobjašnjiva oduševljenja
sve će oni zaboraviti
samo će naša ugljena tijela pisati
pisati
grafite u zemlji

isto su svjetlost dana i mrak podzemlja

jer ne može slatkost trenutka
nadjačati žitku vječnost
prije oproštaja s pjesmom
valja
posegnuti u tobolac
strijelama vitlati
kao debeljuškasti barokni anđeo
prisiliti sunce da dva dana ne zalazi
pregristi ljubavnicima vratove
žrtvovati jednu ruku
kako bi ona druga osjetila
punoću dok ždrijebi se kobila
i dok munje pale
borovu smolu
valja
posegnuti u tobolac
zašiljiti se
odapeti se
iznad gnijezda i pašnjaka
žilama kao zagasitim putokazima
gušiti jata netopira
na drvenim se preslicama sukati u tanku pređu
doličnu svečanom trenutku
isto su svjetlost dana i mrak podzemlja
jer mudrost su teška vrata na nepodmazanim šarkama
okvir se trese
kao suho pruće
još samo časak i zatrpat će je
zidovi što podrhtavaju
krov što klizi
prije oproštaja
valja
odstraniti pomisao na dugačke kandže
što prodiru u napuhana trupla

zaklopiti oči
i bez njih gledati
i slutiti
oplakivanje i bijes
prisegnuti
pod slomljenim granjem
pod slomljenom pjesmom
naći put za odapetu strijelu
tišinom se ogrnuti
i sahraniti pjesmu
onako kako se pokapa čuvar svijeta

NEBO OKRUŽENO VATROM

brojeći prijevare izdahnut ću

brojeći prijevare kusnut ću vrelu živu
i gledati kako gore sačuvana pisma
koja prošlosti nisu dopuštala da postane prošlost
zavjet će prestati vrijediti
a beskrajni sati postat će zavodnica
sva raširena
i zažarena kao vatreni cik
krenut ću
kroz kordone
kroz lica okrenuta đavlu
kroz bol do boli
plamenom liznuti krv s raspuhnutih prstiju
pa kao kroz sito propušteno sunce
isisavati vonj truleži
stajati nag u golom mraku
blistav poput uglačane urne
a kad umorne vjeđe najave uspomene
i vječni san
utkan u sumračje
izaći ću ispod krova
kao mali oblak iz velikog oblaka
ispružiti tijelo
usnicama dotaknuti vrh krošnje
i jeknuti bolan od svijeta
ja
nebo okruženo vatrom
skočit ću iz utrobe u utrobu
kusnuti vrelu živu
risati skice stihova
zabijanjem noktiju u stoljetna debla
među nepravilnim godovima
tražiti svoju nedovršenu kružnicu
i polako se vraćati u svijet u kojem
nema prevare

ne broje se pobjede

svaka kap mora
slana je zjenica potonulih zvijezda
noćno srce pulsira
između naših oklopljenih čela
a plava jezgra
i sasušen ružin grm
zarasla su staza ispod zaustavljenog vrtuljka
ne broje se pobjede
ni koliko je žestine potrošeno na snagu koplja
ni izbrušeni grudobrani
ni nabrušeni dijamanti
jednom je radost kucnula na vrata
i potom šmugnula u mrak
nakon toga noći se vrte u magličastom odsjaju
dok poraženi kao aveti opsjedaju pobjedničke sne
ne broje se pobjede
svaka od njih otužno je krunisanje
i teret koji se nosi
pomalo nevješto
pomalo sa suzom
potajnom

čuvaj svoj obraz

sutra će ti trebati njegova čistota
budi predan
i izbjeci ćeš pomutnju
pred dolazak zavještene stihije
spremi se za oproštaj
bez rakije
bez poljubaca
ostat ćeš sam
baš onakav
kakav si započeo svoj smjeli čin
bacajući žiške iz usijane pjesmarice
po jarosnim jezicima
kao iz pušće zlijevke
širit će se tvoja sklonost
prema neprolaznom i tajnom
svako priglupo zanovijetalo pokušat će
oponašati svezakivajuć tajac
i odustajati
kad u stijenama tvog obraza
čistog
poteče zlatna žila

ronim na dah

udahnem ostatke kisika
i tonem do pucanja žila
kad sam imao mala pluća
tako su me učili
praćakati se
zatim na površinu izlaziti
s oko vrata obješenom
mramornom pločom
pa u kiše
kao kroz britke istinomjere
i kroz peckav zrak
prolaziti u jedinu
maglenu prolaznost svoju
tiskati pjesme u velikih deset primjeraka
sretno mahati lažnim biserjem
a onda blagim sjenama taknut sjećati se
kad je noć bila petak
dok sam se spuštao niz Jabukovac
pod nogama osjećao
kako ispod mokrog i napola
gnjilog lišća
grad gnjili
dolje prema Dežmanovom prolazu
prema mutnim svjetlima
i otvorenom groblju pjesme

pošaljem li samo djelić pogleda

isklijat će golemi
rasadnici pjesama
zrakasto ću zadirati
u iskon
u postanak
u sjeme
u trijumfalna vrata
podignuta pohodima krvi
krvi i rana
i krvi tmaste
nevidljivim bičevima išaran
prodirat ću
majkama u dobrotu
ratovima u tifus malariju i gangrenu
a onda naprsnuo
kao probuđeni krater
u tornjeve u bušotine
u zračnice i kondome
u zloćudne tumore
u karcinome i sindrome smanjena imuniteta
u rodilišta s kamionima cvijeća
moj će pogled u ocean
između dviju naftnih mrlja smjerati
iskušati urođenu ubojitost
potom mirno umirati
u srodnim zjenicama
nad pučinom
gdje je svaka zvijezda oku sveta

tko još može uzdisati

neka uzdiše

tko još može jecati

neka jeca

pod zrelim

kao crvena jonatanka mjesecom

i nek cikću obrazi

i nek padaju vezovi na nepoznata

obla ramena

modro staklo nek drži žar

nek se u odrazu ponovi čudo

položio sam oko na dno

kao stari isluženi periskop

opijen algama i prozirnim plavetnilom

što titrajima pojačavalo je iluziju

da svaka beskonačnost je sretna

moja pretvorba u strelovita dupina

trajala je jedan časak

jer sve dobrote imaju sličan oblik

kao svete rijeke miješaju svoja korita

i svoju svetu mirnu krv

perajama razrezavši val

pod hljebove oblaka već kao sivi galeb

vinuh se

krilcima zaokružih vjetar

grobnoj muklini dadoh glas

kilometrima daleke krošnje

za samo jedan zamah bile su nedostižne

šapat što se iz svemira spuštao

malo brže od zvuka

ostao je nečujan

svjetlo od sunca sjajnije

u tužnu zjenicu nije palo

tko još može uzdisati

neka uzdiše
i neka sanja da se budi s krilima
umjesto praznih ruku

ma koliko se trudili

nećete me moći uspokojiti trenutnom oskudicom
gnjeva i razdora
jer svaki rob riječi i tame
postupa samo onako
kako pomaknuti brijezi soptanjem kazuju
pepeljasto je već sunce
i oštri grebeni sa zadovoljstvom muklim
prate nasukavanje
dok uvirem u boju zagasitog buđenja
javljam se šaptanjem
svim na brzinu ubijenim
svim još brže pokopanim
kao ranjena priroda nevinim dušama
budim se u bujici suza
u toj gustoj tekućini
sjećanja i tuge
nošen kao slomljeno deblo
cvilim u kostima
i prije nego što se raspadnem
napisat ću putopis o zemlji
prevrnutih grobova

OPORUKA

prolaznosti

o prolaznosti neumoljiva!
očekujem da skrate ti se krila
i da usred najmoćnijeg leta
staneš
da se usred kitnjastih naslaga
ukipim
da se kao mirna jezerska voda sledim
kad za led dođe vrijeme
iza svakog srušenog zida pojavljuješ se
poput svemirskih repova
strpljivo čekajući da se nasučem i zaboravim
i listopad i travanj
sve da zaboravim u velikim šapama tvojim
u trenutku dok krv mi pišti
i dok rupčaga od utrobe šišti
sve bih mogao zaboraviti ako preplašim se tebe
i Svetu zemlju
i u santama potonule plodove
sve!
prolaznosti!
u mojim očima ljušte se prastare slike
u mojim ušima tihne rapsodija
kad tebe u prsa udarim svojim
slabićkim grudima
o prolaznosti neumoljiva!
protkana čela traže putokaz
što upućuje na cestu koja te zaobilazi
žuhko je nadanje blijedih oblaka
od otoka do otoka sve su tanji
prolaznosti!
ako ništa drugo za nas ne možeš učiniti
uspori!
svoju titravost
prospi u svemirsku nepogrešivost

nek dimovi budu zastave nad nepomičnim tijelom

nek duga noć padne na moj grob
na moj divljački rasporen himen
i nek se stihovi krijese
u lišću pognutih breza
nek se grad pretvori u razbaštinjenog
Erosa
i začuđenu ljepoticu
nek vjetar bude neuhvatljivi orao
nek zemlja bude sjeme i klica
nek zaljubljeni traju
poput bezbolno stopljenih
galaksija

Tomislav Domović

Rođen 1964. godine u Zagrebu. Dugi niz godina radio je u pošti kao manuelni radnik, šalterski službenik, operater te urednik sindikalnih glasila. Bavio se izdavaštvom, uređivao kolumnu „Prvotisak“ u Slobodnoj Dalmaciji te vodio književne tribine. Sada djeluje kao samostalni umjetnik. Živi u Karlovcu.

Kao mladi autor dobitnik je pet nagrada, između ostalih nagrada Goran za mlade pjesnike 1987. godine za rukopis *Heretik na 10 načina*, te za istu zbirku sljedeće godine, Pečat varoši sremskokarlovačke na Brankovu kolu kao najbolji pjesnički naslov mladog autora na teritoriju SFRJ. Nagrada Maslinov vijenac na pjesničkoj manifestaciji Ča-Kaj-Što u Selcima na otoku Braču dodijeljena mu je 2017. godine. Uvršten je u brojne antologije i panorame.

Objavio: *Heretik na 10 načina* (poezija, 1987); *Pancir tastatura* (poezija, 1990); *Junačke pjesme* (poezija, 1991); *Živo blato* (poezija, 1992); *Noć zaborava* (poezija, 1992); *Pozornica čežnje* (poezija, 1993); *Službena verzija ljubavi* (poezija, 1995); *Bermudski trokut* (poezija, koautor s Hrvojem Barbirom i Milanom Maćešićem, 1996); *Budućnosti, daj da te ljepše slutim* (poezija, 1996); *Pjesnički manifest* (poezija, 1997); *Privremeno rumenilo* (poezija, 1998); *Kožom uz kožu* (poezija, 2009); *Žeravica* (izabrane pjesme, 2017); *Imperativi* (poezija, 2017); *Ljubavni abecedarij* (poezija, hrvatsko i srpsko izdanje, 2019); *Hrvatski bog Amor* (poezija, 2020); *100 ljubavnih i ni jedna više* (poezija, 2021); *Kaverne* (poezija, 2022).

Biblioteka Online

knjiga 245

Tomislav Domović

PJESNIČKI MANIFEST

drugo, prošireno izdanje

© 2024 Tomislav Domović

© za elektroničko izdanje: Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, 2024

Izdavač

Društvo za promicanje književnosti
na novim medijima, Zagreb

Za izdavača

Krešimir Pintarić

Urednik

Davor Ivankovac

Fotografija

Ion Ceban / Pexels.com

Objavljeno

19. svibnja 2024.

ISBN 978-953-374-209-0 (HTML)

ISBN 978-953-374-210-6 (EPUB bez DRM)

ISBN 978-953-374-211-3 (PDF)

ISBN 978-953-374-212-0 (MOBI)

Prvo izdanje

Izdavački centar Rijeka, Rijeka, 1997.

**Knjiga je objavljena uz financijsku potporu
Grada Zagreba i Ministarstva kulture i medija
Republike Hrvatske.**